

2026:03

doi: 10.63310/edu.2026.3.61273

Praksisfaglighed i franskfaget i grundskolen – nye veje at gå?

Annette Søndergaard Gregersen

Københavns Professionshøjskole
<https://orcid.org/0009-0005-9559-217X>
asgr@kp.dk

Kathrine Hestad

Høje-Taastrup Gymnasium og Københavns Professionshøjskole
kathrinehestad@gmail.com

This position paper explores the integration of *praksisfaglighed* (practical subject knowledge) into French language teaching in Danish primary and lower secondary schools. Drawing on experiences and findings from the project *Tidlig sprogstart i fransk* (“Early Start in French”), the authors examine how playful, multisensory, and movement-based learning activities can enhance student engagement and language acquisition. The paper situates its inquiry within a practice-theoretical framework and responds to recent educational policy shifts in Denmark, including the development of new subject plans for 2027. It argues that practical subject knowledge offers a promising didactic approach, informed by the continental European *Didaktik* tradition, that aligns with holistic and inclusive pedagogies, particularly in small subjects like French. Through a detailed presentation of a three-phase teaching model and a climate-focused teaching sequence based on the fairy tale genre, the paper demonstrates how embodied learning and student agency can be fostered in language classrooms. The authors call for a redefinition of French didactics that incorporates practical, aesthetic, and problem-solving dimensions through *praksisfaglighed*, and advocate for further research into *praksisfaglighed* across language subjects. This contribution aims to support teachers in navigating curriculum reform and to inform the broader discourse on multimodal and practice-oriented language education in Nordic contexts.

Keywords: deltagelsesmuligheder, engagement, franskundervisning, kundskaber, praksisfaglighed.

Inledning

Denne artikel tager afsæt i et studie af forskningsbaseret, anvendelsesorienteret og praksisnært empirisk materiale fra et projekt om tidlig franskundervisning i den danske grundskoles 3. og 4. klasser med fokus på en legende, kropslig og multisensorisk tilgang til sproglæring. Artiklen introducerer herefter ”praksisfaglighed” som et ny undersøgelses- og forskningsfelt i Danmark. Artiklens forfattere undersøger, hvorvidt en sådan praksisteoretisk forståelse af læring kan understøtte og videreudvikle tilgangen til sproglæring i franskfaget i en holistisk forståelsesramme. Artiklen har til formål at præsentere mulige didaktiske forandringsprocesser i franskfaget og bidrage med ny empirisk praksisnær forskning om, hvad organisering og implementering af praksisfaglighed som en almen fagdidaktisk tilgang kan tilføre fransklæreres planlægning, gennemførelse og evaluering af deres undervisning i forbindelse med udformning af en ny fagplan i franskfaget fra august 2027 (Undervisningsministeriet, 2026).

Praksisfaglighed defineres i denne artikel som er en dimension i skolens undervisning, som handler om at give alle elever mulighed for at gøre sig erfaringer med at løse konkrete praktiske problemer og udfordringer. Praksisfaglig undervisning kan tage sig ud på mange forskellige måder, men kernen er en mere praktisk og varieret undervisning, som aktiverer elevens krop og sanser. I alle aktiviteter i undervisningen indgår et problem- eller anvendelsesundersøgelsesorienteret element. Grundideen er, at eleverne ikke blot skal tilegne sig viden, men samarbejde om løsning af praktiske opgaver, der munder ud i et konkret produkt (Danmarks Evalueringsinstitut, 2023; Jensen, 2021; Nielsen, 2023; Thorborg et al., 2025).

Fransk er et lille fag i den danske uddannelsesverden, hvor omkring 10 % af eleverne i grundskolen tilvælger fransk som 2. obligatoriske fremmedsprog. Andelen af elever, der har fortsætterfransk på gymnasiet/stx ligger nogenlunde stabilt med omkring 10% af eleverne, der har fransk som fortsættersprog på enten A-niveau eller B-niveau. For fransk som begyndersprog er andelen på 8,0 % i 2024. I læreruddannelsen uddannes omkring 25 dimittender om året med fransk som undervisningsfag (Det Nationale Center for Fremmedsprog, 2025).

Ved opstarten af projekt ”Tidlig sprogstart i fransk” i 2020 gav de deltagende lærere udtryk for, at de og deres kolleger havde erfaring med at bruge bevægelse i undervisningen men i en meget sporadisk form (Gregersen, 2022). Ved projektets afslutning i 2022 gav de samme fransklærere udtryk for, at den tilgang som vi havde arbejdet med, havde givet eleverne en positiv oplevelse af,

at det var let og sjovt at lære fransk, når læreren arbejdede med afsæt i principper for legende læring i en kobling mellem sprog, bevægelse og sanse-motorik (Gregersen, 2022). Lærerne gav ved projektets afslutning udtryk for, at de havde brug for efter-/videreuddannelse for at kunne omsætte deres nuværende praksis til en mere kropslig og bevægelsesorienteret undervisning samt udvikle et praksisperspektiv på deres undervisning (Gregersen & Zimmert, 2022).

Artiklens to forfattere stiller derfor følgende undersøgelsesspørgsmål:

- Hvordan kan en praksisfaglig tilgang til planlægning, gennemførelse og evaluering af franskundervisning i grundskolen medudvikle en praksisfagdidaktik i faget med afsæt i projekt ”Tidlig sprogstart i fransk”?

En kort præsentation af projektet ”Tidlig sprogstart i fransk” som didaktisk brobygger frem mod en introduktion af praksisfaglighed i franskfaget

Projektet ”Tidlig sprogstart i fransk” fra 2020-2022 var og er fortsat et innovativt og nyskabende projekt i og med, at der ikke tidligere i en dansk national skolekontekst er igangsat og udviklet systematiske pædagogiske og didaktiske aktiviteter i fransk på 3. og 4. klassetrin med afsæt i principper for legende læring i en kobling mellem sprog, bevægelse og sanse-motorik. Projektet blev organiseret med afsæt i principper for aktionslæring, som er en metode til løbende at eksperimentere med og analysere væsentlige facetter ved undervisning (Plauborg et al., 2007).

Projektets deltagere var inspireret af praksisviden i undervisning i fransk som fremmedsprog (FLE – français langue étrangère) fra fransktalende lande. Her har flere forsknings- og udviklingsbaserede forløb påvist, at yngre elevers tilegnelse af nye sprog i en skolekontekst understøttes bedst, hvis læreren har fokus på en legende tilgang til læring (Vanthier, 2009; Voise, 2018; Weber, 2018). Samtidig var og er der i dansk regi et voksende didaktisk fokus på betydningen af samspillet mellem sanser, sprog, hjernen, kroppen og bevægelse i relation til sproglæring. Elevernes sproglige opmærksomhed øges og forstærkes, i en holistisk forståelse, via en lyttende, spørgende og umiddelbart afprøvende tilgang (Gregersen, 2017; Ottesen, 2017; Schilhab, 2009; von Holst-Pedersen, 2017). Denne tilgang var inspireret af en forståelse af læring, hvor formålet med at inddrage forskellige bevægelsesaktiviteter overordnet set var og er at understøtte og fremme elevernes læreprocesser. Læring sker her inden for rammer af en ydre sammenhæng, der har flere

lag. Disse indbefatter den konkrete situation og handler om en samspilsproces mellem den enkelte elev sammen med andre elever og en lærer (Illeris, 2016). I Illeris' forståelse skaber den enkelte elev mening gennem indholdsdimensionen, hvilket i relation til vores projekt kan tolkes som betydningen af, at fransklæreren sammen med eleverne skaber en sammenhængende og meningsfuld forståelse af de aktiviteter, der foregår i den enkelte lektion. Projektets deltagende lærere valgte at inddrage aktiviteter som sang-, danse- og bevægelseslege, rollespil og drama, 'Kluddermor' og 'Frugtsalat', og mange andre. De mange aktiviteter blev kategoriseret og udviklet i en undervisningsramme, der bygger på forløb, hvor der samlet set indgår legende aktiviteter, krop, musik og drama samt kreative og æstetiske læringsaktiviteter, inspireret af Claus Løgstrup Ottensens definition af bevægelse som et integreret element i fagundervisning. Ottesen opbygger en didaktisk BIU-model (bevægelse i undervisningen) i fem kategorier eller typer af måder, hvorpå man som lærer kan integrere bevægelse i sin undervisning. Bevægelse er iflg. Ottesen medvirkende til at gøre undervisningen alsidig og varieret (Ottesen, 2017).

De fem kategorier består af:

- 1) Legende aktiviteter (fx tal, ord – også kendt som 'frugtsalat')
- 2) Strukturering af undervisningen (fx at tage rummet i brug i stedet for borde og stole)
- 3) Kropsliggørelse af det faglige indhold (fx den rigtige rækkefølge af tal eller en sætning)
- 4) Situeret anvendelse (fx at inddrage udeareal som skolegården til at hoppe sætninger)
- 5) Kreative og æstetiske læringsaktiviteter (fx dramatisering af sange og eventyr).

De fem kategorier med deres bredde og alsidige forståelse af bevægelse giver mulighed for at udvikle og integrere forskellige bevægelsesaktiviteter, som appellerer til flere elever i en klasse, end hvis man udelukkende fokuserer på færre aktiviteter inde i klassens faglokale. Ottesen understreger, at læreren skal inddrage forskellige bevægelsesaktiviteter som en fast ingrediens i sin planlægning med afsæt i en didaktisk bevidsthed om, hvordan man gør undervisningen meningsfuld i relation til de øvrige arbejdsmetoder, man anvender i sin undervisning (Ottesen, 2017). Alle undervisningsforløb og lektioner i projektet blev planlagt og gennemført, så de indeholder tre overordnede dele: en indledning, en aktivitet med bearbejdning og en afslutning. Denne fasemodel vender vi tilbage til og uddyber i senere afsnit i artiklen.

Når vi ser på forskning, der har fokus på elevernes motivation til at lære et skolesprog som fransk, ser vi, at netop variation i de typer aktiviteter og tilgange, der tilbydes eleverne, er afgørende.

Derudover er det vigtigt at vælge opgaver, der kræver fysisk såvel som mentalt engagement fra den enkelte elevs side for at etablere en undervisning, der er følsom over for elevernes motivation (Dörnyei, 2001; Hestad, 2021). Det forekommer derfor at være didaktisk understøttende samt en god motivationsstrategi fra lærerens side at indarbejde en praktisk dimension i undervisningen i form af en praksisfaglig tilgang.

Den politiske rammesætning – nye begreber i spil i nye fagplaner?

Med vedtagelsen af den danske regerings nye kvalitetsprogram for folkeskolen skal de eksisterende læreplaner erstattes af nye fagplaner for folkeskolens fag. Der er mange forhold at tage i betragtning, når man bevæger sig fra den eksisterende læreplan (Fælles Mål fra 2019) henimod de nye fagplaner. Regeringens formål med arbejdet med nye fagplaner, der skal forny og forenkle folkeskolens læreplaner, er, at der bliver mindre målstyring og mere fokus på indhold. Der bliver to afprøvningsforløb på folkeskoler fra efteråret 2025 og frem til ikrafttræden i august 2027 (UVM, 2025).

Ambitionen med de nye fagplaner er, at de skal relatere sig tæt til skolens formål, formuleres i et letforståeligt pædagogisk sprog og angive fagenes kerneindhold. De kommende fagplaner skal dermed forholde sig til, hvad fagenes centrale kundskabsområder er, og hvorfor de bør være en del af undervisningen. Det drejer sig således mere om at adressere fagene og deres indhold end et primært fokus på, hvad elevernes læringsudbytte skal være. I den nye fagplan i fransk fra 6. til 9. klassetrin vil der være færre mål for elevernes læringsudbytte, og lærerne vil skulle forholde til sig fagets kernestof gennem overordnede anvisninger på, hvordan de kan tilrettelægge, gennemføre og evaluere en undervisning, der skal have fokus på elevdeltagelsesmuligheder for alle elever samt medbestemmelse i indhold og indholdsvalg (UVM, 2025).

For franskfaget betyder det, at fransklærere ud over at udvikle fagets faglige kerneområder også skal have et større fokus på almenpædagogiske og almenpædagogiske principper for tilrettelæggelse og gennemførelse af undervisningen. Principper om undervisningsdifferentiering og en stilladserende undervisning vil komme til at stå centralt i den nye fagplan for franskfaget med fokus på sproglig progression. Franskfagets kernestof vil i form af faglige indholdsområder bestå af overordnede anvisninger på, hvordan grundskolelærere kan tilrettelægge, gennemføre og evaluere

EDUCARE

en undervisning med fokus på elevdeltagelsesmuligheder for alle elever i klassen. Fagplanen vil endvidere indeholde anvisninger på, hvordan elevernes medbestemmelse i valg af indhold vil give en øget motivation for sproglæring gennem et dannelseperspektiv med fokus på menneske og identitet, krop, bevægelse og handleperspektiver i relation til kultur og natur (Gregersen, 2022; Gregersen & Hestad, 2024).

En sådan tilgang til sproglæring vil være udfordrende for mange fransklærere i grundskolen, fordi der udgives få læremidler til franskfaget i Danmark, hvilket medfører en manglende didaktisk opdatering på nyere og mere holistiske tilgange til sprog- og interkulturel læring. De eksisterende består ofte af traditionelle emner som tøj, farver, min skole og min fritid. Fransklærere er derfor ofte henvist til selv at finde materialer på internettet og tilrettelægger en undervisning ud fra egen viden og forestillinger om, hvad eleverne kan arbejde med. Det er derfor væsentligt at koble ny forskning på den eksisterende forskning for at understøtte fransklærere i en fortsat udvikling af en undervisning i en holistisk forståelses- og anvendelsesramme.

Praksisfaglighed — en ny dimension i franskfagets undervisning

Praksisfaglighed er en ny dimension i skolens undervisning, som handler om at give eleverne mulighed for at gøre sig erfaringer med at løse konkrete praktiske problemer og/ eller gennemføre konkrete praktiske aktiviteter knyttet op på nogle specifikke faglige formål. Begrebet om praksisfaglighed i franskfaget tager afsæt i en mangfoldighed af betydninger og pædagogiske handlinger/aktiviteter som praksisfaglighed som tilgang har ført eller kan føre med sig (Gregersen & Hestad, 2024). Det fremgår dog af den følgende state-of-the-art, at det ikke er muligt at give en entydig definition af begrebet praksisfaglighed. Der er tale om ny forskning og praksis i denne kontekst, og der er derfor stadig meget at opdage og lære, hvilket fremgår af opsummeringen af artiklens state-of-the-art om praksisfaglighed som et nyt forskningsfelt i dansk almen- og fagdidaktik.

State-of-the-art i en dansk forsknings- og udviklingskontekst

Der har i flere år været mulighed for at udvikle og øge en holistisk tilgang til elevernes læring med brug af kropslige, aktive, kreative, æstetiske og legende etc. aktiviteter i planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisning generelt i den danske folkeskole – også i franskfaget. Udfordringen med disse ikke-obligatoriske dimensioner i undervisningen er, at de ofte bliver 'personificeret' i

relation til en lærers eller et lærerteams viden om, forståelser af og holdninger til, om det giver mening at inddrage en sådan tilgang i sin undervisning (Ottesen, 2017).

I juni 2018 blev der indgået en politisk aftale om styrket praksisfaglighed i folkeskolen ved daværende undervisningsminister Merete Riisager. Aftalen havde til formål at sikre, at alle elever får mulighed for at arbejde med deres praksisfaglige kompetencer i folkeskolen og medførte, at alle elever på 7. og 8. klassetrin skal tilbydes praksisrettede valgfag.

I 2019 udgav Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) rapporten ”Praksisfaglighed i skolen: En forundersøgelse” og opsummerede bl.a. ved hjælp af flere interview (bl.a. vedr. sprogfag), at de kunne kortlægge fire former for praksisfaglighed:

- Kropslige og aktive aktiviteter
- Problembaserede og anvendelsesorienterede aktiviteter
- Aktiviteter med fokus på fremstilling af et produkt
- Aktiviteter, der er erhvervsrettede eller rettet mod en virkelig praksis uden for skolen

EVA noterer sig desuden, at praksisfagligheden udfoldes særligt i en række forskellige læringsrum som for eksempel:

- Udenfor skolen og klasseværelset, når der arbejdes med handlinger og produkter
- På skolen i autentiske situationer, hvor eleverne får erfaringer for fag og teorier

I og udenfor skolen i læringssituationer, der rummer sanseindtryk/erfaringer og kobler til ét eller flere fags begreber og metoder. I udspillet fra regeringen er praksisfaglighed fremhævet, fordi det kan øge engagement og trivsel, og fordi en kropslig og aktiv tilgang til undervisningen kan styrke elevernes læring. Udspillet lægger dog primært op til, at der skal være nye valgfag i 8. og 9. klasse som musik, billedkunst, madkundskab, håndværk og design samt teknologiforståelse; fag der åbenlyst er tæt på kernen af praksisfaglighed.

Ligeledes i 2019 gennemførte forskere fra Aalborg Universitet et ét-årigt forsknings- og udviklingsprojekt om praksisfaglighed funderet på en aktionsforskningsbaseret tilgang med brug af forskningscirkler i 27 projekter på 58 grund- og erhvervsskoler i samarbejder med inddragelse af

EDUCARE

erfaringslæring, med primær reference til Dewey. I en opsummering af projektet peger forskningslederne på, at 'arbejdet med praksisfaglighed er komplekst og mangetydigt' (Jensen et al., 2021: 26). Franskfaget indgik desværre ikke i projektet, men en væsentlig opsamling er forskernes overraskelse over, at lærere i såkaldt boglige fag som dansk, matematik, historie og tysk arbejdede med praksisfaglighed som en anvendelses-, tværfagligheds- eller problemløsningsdimension. Lærernes insisteren på, at disse fag har en praktisk dimension, der enten handler om begrebsliggørelse af konkrete kropslige erfaringer eller om fagenes anvendelsesdimension understøttede forskerne i at udvikle en model for samspils- og koblingsfokus mellem teori-fag, krop-erfaring og handling-produkt (Jensen et al., 2021:140).

Netop denne brede forståelse af, at udviklingen af og arbejdet med praksisfaglighed er komplekst og mangetydigt burde give plads til en mere kritisk tilgang. Men det er vanskeligt at præsentere en mere kritisk diskussion af selve praksisfaglighedsbegrebet. Vi kan dog her nævne en udgivelse med en mere kritisk tilgang. Fx problematiserer Holgersen (2020) i sin artikel i 'Unge Pædagoger', at praksisfaglighed kan risikere at blive så bredt og uspecifikt et begreb, at det kun defineres i modsætning til det "boglige" uden at tilføre fagene noget substantielt nyt.

De senere års uddannelsespolitiske spotlight på test og prøver i udskolingen som *high stakes* (betydning for en elevs karaktergennemsnit og mulighed for at komme ind på en ungdomsuddannelse) har ført til, at lærere generelt anvender mindre tid på at arbejde med en praktisk og musisk tilgang, bevægelse og praksisfaglighed, især i udskolingen. Denne viden fra praksis understøttes af et forskningsprojekt, der gennem et aktionsforskningsforløb havde fokus på at undersøge relationer mellem krop, trivsel og motivation hos elever på 8. og 9. klassetrin. Iflg. de deltagende lærere skyldtes den manglende brug af bevægelse, at de manglede tid og følte et pres fra omverdenen for at holde fokus på fagenes faglige mål i udskolingen (Olsen et al. 2021).

Også i en ny kortlægning fra Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) i 2023 kommer de i deres undersøgelse af, hvordan lærere anvender en praksisfaglig undervisning frem til, at jo ældre eleverne er, desto mindre indgår krop i undervisning. Iflg. undersøgelsen er dette en uheldig udvikling, da der er en positiv lærings- og motivationsfaktor i at koble krop som medie for læring af fagligt stof, og fordi fysisk aktivitet giver eleverne energi og motivation. For at kunne kalde undervisningen praksisfaglig, skal der både være en praktisk undervisningsaktivitet og et fagligt formål bag, som aktiviteten understøtter. Det er nemlig denne kobling, som er afgørende for, at eleverne får det

udbytte, som den praksisfaglige undervisning sigter imod (EVA, 2023). Iflg. EVA kan praksisfaglighed defineres som en dimension i skolens undervisning, som handler om at give eleverne mulighed for at gøre sig erfaringer med at løse konkrete praktiske problemer og/ eller gennemføre konkrete praktiske aktiviteter knyttet op på nogle specifikke faglige formål (EVA, 2023).

I projektet *UBU & Sprogfag* (UBU-Uddannelse for bæredygtig udvikling), som blev gennemført i et samarbejde mellem Københavns Kommune (ABUAfdelingen for Bæredygtig Udvikling) og Københavns Professionshøjskole om grøn dannelse i sprogfagene engelsk, fransk og tysk i folkeskoleregi var praksisfaglighed et centralt element. I UBU-orienteret undervisning er det vigtigt, at eleverne får lov til at undersøge og eksperimentere for at koble egne erfaringer med ny viden. Det gælder naturligvis i naturfagene, hvor eksperimentet står centralt, men tankegangen er lige så vigtig i sprogfagene, hvis eleverne skal opleve at blive involveret i deres egen læring. Alle de beskrevne forløb har derfor et praksisfagligt udgangspunkt. Praksisfaglighed opfattes i dette udviklingsprojekt som en dimension i skolens undervisning, som handler om at give alle elever mulighed for at gøre sig erfaringer med at løse konkrete praktiske problemer og udfordringer. Praksisfaglig undervisning kan tage sig ud på mange forskellige måder, men kernen er en mere praktisk og varieret undervisning, som aktiverer elevens krop og sanser (UBU & Sprogfag, 2025). I alle aktiviteter indgår et problem- eller anvendelsesundersøgelsesorienteret element. Grundideen er, at eleverne ikke blot skal tilegne sig viden, men samarbejde om løsning af praktiske opgaver, der munder ud i et konkret produkt (UBU & Sprogfag, 2025).

I 2025 udkommer litteraturoversigten 'Praksisfaglighed og praksisfagdidaktik' fra Københavns Professionshøjskole. Litteraturoversigten har til hensigt at give et overblik over den eksisterende viden på området og identificerer samtidig behov for yderligere forskning. Formålet med oversigten er derfor dels at skabe klarhed over den tilgængelige litteratur, dels at bidrage til det videre arbejde med en afklaring og definition af både praksisfaglighed og praksisfagdidaktik (Thorborg et al., 2025).

Opsamling på state-of-the-art

Franskfaget indoptager denne mangfoldighed af betydninger og pædagogiske handlinger/aktiviteter som praksisfaglighed som begreb har ført med sig. Det fremgår af artiklens state-of-the-art, at det ikke muligt at give en entydig definition af begrebet 'praksisfaglighed' i en dansk uddannelseskontekst. Det fremgår ligeledes, at praksisfaglighed som et ikke-fast-defineret begreb modtages overvejende positivt som et nyt forsknings- og praksisfelt i den danske uddannelsesverden. På den ene side er det udtryk for et uddannelsespolitisk ønske om at få flere elever til at vælge en erhvervsrettet ungdomsuddannelse efter grundskolen – understøttet med indførelsen af obligatoriske valgfag fra 7. klasse som madkundskab, håndværk og design, billedkunst og musik samt mulighed for lokale tilvalg (BUVM, 20219). På den anden side tegner der sig et billede af fire forskellige bevæggrunde for at udvikle en mere praktisk og varieret undervisning i folkeskolens fag i: et læringspsykologisk, et erfaringsbaseret, et værkstedspædagogisk og et dannelsesmæssigt argument (Nielsen, 2023). Lise Tingleff Nielsen understreger i sin opsummering, at fordybelse i et fag eller emne med afsæt i mere teoretisk og abstrakt tænkning ganske oplagt kan ske i et samspil med mere praktiske opgaver.

Praksisfaglighed kan således ses som en fortsættelse af det uddannelsespolitiske blik på at styrke balancer mellem boglige og praktiske færdigheder, hvor folkeskolens nuværende formålsparagraf fra 2006 i stk. 2 lægger vægt på at ”skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi og får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle”. Med folkeskoleloven i 2014 kom der endvidere fokus på krav om bevægelse som en del af skoledagen. Og i 2019 kom så praksisfaglighed på banen.

Ny fagplan i franskfaget i folkeskolen med virkning fra august 2027 – forskningsbaseret, anvendelsesorienteret og praksisnær didaktik

Den kommende fagplan i franskfaget er i skriveproces og bygger på den forskning, som denne artikel præsenterer, og som vil være didaktisk udfordrende for mange fransklærere. Denne artikels fagdidaktiske position er pædagogisk innovativ med sine anvendelses- og praksisrettede didaktiske anvisninger. I det afsluttende afsnit i artiklen præsenterer forfatterne praksisrettede didaktiske forslag til fransklæreres planlægning, gennemførelse og evaluering af deres undervisning. Disse forslag understøtter den kommende fagplans didaktiske principper og indholdselementer. Artiklens forfattere besvarer artiklens undersøgelsesspørgsmål ved hjælp af et undervisningsforløb til franskfaget på mellemtrinnet/udskolingen (6.-8. klassetrin), der bygger på trefase-modellen, en

legende, inkluderende og praksisfaglig tilgang med aktiviteter, der har fokus på grøn dannelse og et klimabevidst handleperspektiv (Gregersen & Hestad, 2024; Gregersen & Zimmert, 2022). Undervisningsforløbet forbinder teori- og krops-oplevelsesprocesser med et handlingsprodukt. Forfatterne til denne artikel definerer en holistisk og praksisfaglig tilgang til sprog- og kulturlæring i franskfaget som følger: Kernen er en praktisk og varieret undervisning, som aktiverer elevens krop og sanser. I alle aktiviteter indgår et problem- eller anvendelsesundersøgelsesorienteret element. Denne tilgang gør os i stand til at besvare vores undersøgelsesspørgsmål med eksempler på en planlægning af forløb og lektioner i rammer af en trefaset undervisning og med et indhold, der har fokus på bevægelses-, krops-, handlings- og legende oplevelsesprocesser og med et slutprodukt.

Introduktion til en trefaset tilrettelæggelse af undervisningsforløb

Men først introducerer vi en organisation eller ramme for trefaset undervisning. Denne organisering giver - med sine faste rammer - læreren og eleverne mulighed for og tid til at udvikle ejerskab, fordybelse og tilegnelse af temaet/emnet. Emnet skal som udgangspunkt være meningsfuldt for alle elever og give optimale muligheder for sproglæring og handlinger gennem aktiviteter, der involverer krop og bevægelse og har et praksisfagligt element i sig.

Vi foreslår fransklærere at organisere lektioner og undervisningskurser baseret på en trefaset model, som er baseret på stilladsundervisningsstrategier med inddragelse af dynamisk spiral. Denne model involverer vigtige emner: elevernes alder og interesser, nysgerrighed, viden og færdigheder (Wood et al., 1976). I sin planlægning af undervisningen med inddragelse og anvendelse af en trefaset model integrerer underviseren sine elevers forforståelse, deres eksisterende viden og sproglige færdigheder på fransk om emnet i en forberedelsesfase, benævnt *førfasen*. Denne fase er en form for brainstorming, hvor alle elever skal have mulighed for at deltage og dele deres viden, færdigheder og holdninger med andre elever og læreren. Førfasen sætter scenen for selve gennemførelsesfasen, kaldet *underfasen*, hvor undervisningen består af lektionens hovedaktivitet, som inddrager den viden, der kommer til udtryk i førfasen, og bringer alle elevers nye fælles og individuelle læring i spil i forhold til faget. *Efterfasen* består af en evalueringsfase, hvor den opnåede viden bruges i forskellige former for fælles og individuel evaluering af forløbets indhold, aktiviteter og materialer. Evalueringen kan bestå af en række forskellige aktiviteter, såsom præsentationer for

eleverne af et analogt eller digitalt produkt, en *quizlet* eller en *kahoot*, som giver læreren et overblik over elevernes læring.

Trefasemodellen er en grundmodel for opbygning af en undervisningsaktivitet og/eller et længerevarende undervisningsforløb i et fag som fransk. Modellen kan omsættes til en task, men i en task er der altid krav om, at der skal være en ægte problemløsningsorienteret kommunikativ opgave. Det er der ikke i en trefasemodel, der mest har fokus på den sproglige aktivitet i indholdet af forløbet. Derfor kan det især i begynderundervisningen i fransk være nemmere at arbejde med trefasemodellen uden krav om det problemløsningsorienterede, som ligger i task'en. Det efterfølgende undervisningsforløb tager udgangspunkt i det foregående, og den indledende fase bruges både til at gentage læringen fra det foregående og til at bygge videre på elevernes eksisterende viden og sproglige og kulturelle færdigheder, der er erhvervet uden for skolen eller i skolemiljøet.

Didaktisk opbygning af et trefaset undervisningsforløb om grøn dannelse og klimabevidsthed med afsæt i eventyreren

Før-fasen

Tre-fase-modellen tager afsæt i elevernes livsverden og den viden, de tager med sig ind i skolens læringsrum. Det giver plads til en didaktisk vinkling, hvor et emnevalg er styrende for undervisningsplanlægningen. Mål for undervisning og læring planlægges i før-fasen med inddragelse af elevernes viden om, sproglige kompetencer, forståelser af, nysgerrighed, undren, motivation etc. som grundlag for at skabe meningsfulde og engagerende forløb. Det er i denne fase, at eleverne stilladseres/understøttes sprogligt med chunks, ord og sætninger på fransk, der sætter dem i stand til at tale og skrive sammen om det valgte emne.

Det er vigtigt for elevernes sproglæring, at sproget opleves med alle sanser. Eleverne udvider deres ordforråd, sprogforståelse og deres fonologiske opmærksomhed, når læreren og eleverne arbejder sammen om at levende- og kropsliggøre sproget. Det er således en fordel for eleverne at få knyttet konkrete bevægelser, fagter, mimik og fysiske aktiviteter. Eleverne husker og forstår bedre relationer mellem bogstav og lyd, ord, chunks og sætningsstrukturer, som de arbejder med, når de samtidig bevæger sig til sproglæringen (Gregersen, 2024).

Under-fasen:

I under-fasen gennemføres de planlagte undervisningsaktiviteter, og løbende justeringer af forløbet kan foretages i forhold til både form og indhold samt differentiering.

I denne fase understøttes grøn dannelse/klimabevidsthed gennem praksisnær undervisning, hvor eleverne engageres via hands-on opgaver, der styrker deres sproglige kompetencer. Inddragelse af udeskole og lokalmiljø skaber autentiske læringssituationer, hvor eleverne bidrager med ideer og tydeliggør deres stemme i, hvordan en grøn fremtid kan formes.

Efter-fasen:

I efter-fasen foregår opsamling og efterbearbejdelse i form af en evaluering af elevernes læring, deres motivation, samt glæde ved og interesse for det gennemførte tema eller forløb.

Tre-fase-modellen kan opstilles som følger i tabel 1:

Tabell 1

Et tre-faset undervisningsforløb

Fase	
Forberedelse	Problemformulering • Hvad vil vi (lærere og elever) gerne vide noget mere om? • Hvilke spørgsmål vil vi gerne kunne besvare? • Hvilke problematikker vil vi gerne kunne udrede? Planlægning • Hvem gør hvad? • Hvor skal vi hen? • Hvordan skal vi gøre? • Hvornår skal vi gøre det? • Hvilke materialer skal vi bruge? • Hvilke midler har vi til rådighed?
Gennemførelse	Undersøgelse • Indhentning af informationer – virkelig eller virtuell virkelighed, analoge og/eller digitale/ multimodale materialer

Bearbejdning

- Bearbejdning af informationer
- Fremstilling af et produkt, herunder fokus på indholdsformidling, sprog, sprogbrug og sproghandlinger

Fremlæggelse

- Fremlæggelse ved elever på fransk
- Fælles vurderinger og reaktioner ved klassekammerater/andre elever, lærere og andre som har indgået i processen

Evaluering**Efterbearbejdning**

- Gruppens/elevernes egne vurderinger af både sproglig og indholdsmæssig læring, herunder tilføjede sproglige kompetencer
 - Klassens og lærernes samlede vurderinger set i relation til de opstillede mål i forberedelsesfasen
 - Elevernes læringsudbytte med fokus på fremlæggelser på fransk og indholdsformidling
-

At arbejde med eventyrgenren som afsæt for grøn dannelse og klimabevidsthed i et handleperspektiv – et praksiseksempel

Ifølge Danmarks Naturfredningsforening står vi midt i en global biodiversitetskrise, og Danmark er et af de mest naturfattige lande i Europa. Danmark er blandt de lande i Europa, som har mindst beskyttet natur og 1.932 arter af danske dyr, planter og svampe er truede. Det betyder, at de er i høj risiko for at uddø i den danske natur (<https://www.dn.dk/>). Elevernes grønne dannelse er således ikke kun en opgave for de naturvidenskabelige fag, men rummer også de æstetiske, etiske og historiske perspektiver, som de humanistiske fag bør beskæftige sig med – det være sig i tværproglige eller tværfaglige undervisningsforløb i et CLIL-design eller inden for franskfagets egne indholdsrammer (Thorbøll, 2025). I denne artikel har vi fokus på undervisningsaktiviteter inden for fagets egen kernefaglighed – en monofaglig ramme der også rummer muligheder for brobygningsforløb mellem grundskolens udskoling og ungdomsuddannelse.

Formålet med forløbet er at understøtte udvikling af en undervisning, der giver eleverne en nuanceret forståelse af centrale problematikker i den grønne omstilling. Med afsæt i elevernes nysgerrighed og undren skabes forståelse for sammenhæng mellem natur, sprogfag og miljø gennem virkelige oplevelser og læring snarere end gennem klasserummets traditionelle lærebøger.

Undervisningslokalet skal skabe plads og rum til at få bevægelse ind i en fransklektion og anvise en mere fysisk måde at lære sprog på.

I *før-fasen* introducerer læreren temaet grøn dannelse og klimabevidsthed og spørger ind til elevernes viden om folke- og kunsteventyr fra deres hjem og skoleliv og opfordrer dem til at fortælle deres yndlingseventyr på det sprog, de blev fortalt eller fik læst højt– først i små grupper, derefter for hele klassen og gerne understøttet af billeder, lyde og sange. Ofte kender og genkender elever i heterogene klasser de samme eventyr, der fortælles på flere forskellige sprog. Læreren kan understøtte denne fase ved at stille spørgsmål som: Hvad gør en tekst til et eventyr? Hvad har de eventyr, I har fortalt, til fælles? Hvilke fælles temaer indeholder de ofte? Hvad kan du bedst lide ved dit yndlingseventyr? De tematiske forslag vedrørende kendskab til og viden om eventyrgenre fra eleverne samles og danner rammen for en samtale der gemmes på fransklærerens pc og hentes frem til næste fase. Derefter går læreren og eleverne videre til *under-fasen*.

I *under-fasen* kan aktiviteter gennemføres i mindre grupper, hvor læreren præsenterer en historie/ et eventyr, som eleverne også genkender på forskellige sprog, f.eks. klassiske eventyr som fx "Klods-Hans", "Den grådige kat", "Drengen, der drog ud for at lære frygten at kende" og "De tre små grise" hvor fokus er på temaer som mod, nysgerrighed, snarrådighed, innovation og grådighed.

Eleverne fremstiller herefter– ved hjælp af analoge og digitale tekster og medier – et nutidigt eventyr, der fortsat anvender og inddrager de klassiske karakteristika fra folkeeventyr og kunsteventyr men forholder sig til aktuelle, autentiske og meningsfulde problemstillinger i relation til grøn dannelse og klimaudfordringer. Et eksempel kunne være at omsætte passiv klimaangst til et handlingsperspektiv ved hjælp af træk fra eventyret om "Drengen, der drog ud for at lære frygten at kende", hvor eleverne lader hovedpersonen stå over for tre klimaudfordringer, som han/hun er med til at løse sammen med andre figurer fra eventyret. Eleverne producerer korte eventyr gennem tegnede historier, animationer, små rollespil, dukketeater eller skuespil, som de iscenesætter og optager på deres egne mobiltelefoner. Afslutningsvis fremstiller eleverne forskellige scenarier af genbrugsmaterialer, der viser deres klimaudfordringer med dem selv som hovedpersoner i en nutidig fremstilling af løsningsforslag i et eventyrlandskab (UBU & Sprogfag, 2025).

Produkterne præsenteres for klassen og indgår i *efter-fasen*, hvor læreren og eleverne evaluerer forløbet, fx gennem en samtale om en øget bevidsthed om og handleperspektiver i forhold til de eksistentielle temaer i de eventyr, som klassen har arbejdet med. Læreren vender tilbage til *før-fasen* af undervisningsforløbet for at skabe en ramme i forløbet som grundlag for feedback og fælles evaluering. Formålet med undervisningsforløbet opsummeres gennem spørgsmålene fra *før-fasen* og giver både lærer og elever et sprogligt rum til at give svar på, hvordan de fælles pædagogiske temaer i eventyr er væsentlige og evige på tværs af landegrænser, også i relation til nutidige problemstillinger som klimaudfordringer og et handleperspektiv i forhold til grøn dannelse. Eventyr som sproglig kulturgenre giver indsigt i et fælles, transnationalt univers af udfordringer på vejen til voksenlivet: mod, vedholdenhed, holdninger og initiativ (Gregersen, 2007).

Opsamling og perspektivering

Denne artikels overordnede formål er at sætte fokus på en legende, kropslig og multisensorisk tilgang til sproglæring som en faglig vekslen af begrebet praksisfaglighed. Artiklen introducerer ”praksisfaglighed” som et nyt forskningsfelt i Danmark. Målet er at medvirke til at udvikle skoleforskning i franskfaget i dansk regi og samtidig synliggøre behov for mere forskning i nordisk regi i et underbelyst forskningsfelt. Artiklens forfattere opfordrer til at dagsordensætte en praksisteoretisk forståelse af, at læring i en holistisk forståelsesramme kan understøtte og videreudvikle tilgangen til sproglæring i franskfaget. Artiklens forfattere har præsenteret mulige didaktiske forandringsprocesser i franskfaget og bidraget med ny praksisnær viden om, hvad organisering og implementering af praksisfaglighed som didaktik kan tilføre fransklæreres planlægning, gennemførelse og evaluering af deres undervisning.

Afslutningsvis opfordrer vi til fremadrettet at udvikle praksisfaglighed som almen-fagdidaktik i nordisk regi i franskfaget, der kan bidrage til at udvikle en undervisning, der kan understøtte elevers motivation, engagement og læring samt dømm- og handlekraft i relation til aktuelle og fremtidige problemstillinger. Videre forskning kan være med til at undersøge, hvilke didaktiske modeller og pædagogiske tiltag, der på forskellig vis kan understøtte praksisfaglige tilgange i franskfaget. Artiklens forfattere opfordrer derfor kolleger i nordisk regi til at igangsætte empiriske undersøgelser af, hvilke udfordringer lærere og undervisere oplever, og hvordan praksisfaglig undervisning kan gribes an i franskfaget fremadrettet i grundskolen samt ungdoms- og videregående uddannelser.

Litteratur

- Børne- og Undervisningsministeriet. (2019). Valgfag. Børne- og Undervisningsministeriet. Lokaliseret d. 15. marts 2024 på <https://www.uvm.dk/folkeskolen/fag-timetale-og-overgange/udskoling/valgfag>
- Børne- og Undervisningsministeriet. (2025). *Om Fagfornyelsen*. Børne- og Undervisningsministeriet. Lokaliseret d. 9. oktober 2025 på <https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-maal-love-og-regler/politiske-aftaler/folkeskolens-kvalitetsprogram/fagfornyelsen/om-fagfornyelsen>
- Børne- og Undervisningsministeriet. (2025). *Udviklingsprogram for afprøvning af folkeskolens fagplaner*. Børne- og Undervisningsministeriet. Lokaliseret d. 9. oktober 2025 på <https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-maal-love-og-regler/politiske-aftaler/folkeskolens-kvalitetsprogram/fagfornyelsen/udviklingsprogram-for-afproevning-af-folkeskolens-fagplaner>
- Danmarks Evalueringsinstitut. (2023). *Praksisfaglig undervisning*. Danmarks Evalueringsinstitut. Lokaliseret d. 9. oktober 2025 på [https://eva.dk/Media/638481669305024026/Praksisfaglig-undervisning-Inspiration%20\(1\).pdf](https://eva.dk/Media/638481669305024026/Praksisfaglig-undervisning-Inspiration%20(1).pdf)
- Danmarks Naturfredningsforening. (2025). *Truede arter*. Danmarks Naturfredningsforening. Lokaliseret d. 9. oktober 2025 på <https://www.dn.dk/vi-arbejder-for/truede-arter/>
- Dörnyei, Z. (2001). *Motivational strategies in the language classroom*. Cambridge University Press.
- Fransksprog. (2025). *Tidlig sprogstart – fransk i 3. og 4. klasse*. Det Franske Institut i Danmark. Lokaliseret d. 9. oktober 2025 på <https://www.fransksprog.dk/da/if-news/tidlig-sprogstart-fransk-i-3-og-4-klasse>
- Fransksprog. (2025). *Apprentissage précoce des langues: le français en 3E et 4E classe*. Det Franske Institut i Danmark. Lokaliseret d. 9. oktober 2025 på <https://www.fransksprog.dk/if-news/apprentissage-precoce-des-langues-francais>
- Forskning & Forandring. (2021). *Krop og trivsel i udskoling fra et elevperspektiv*. Lokaliseret d. 15. marts 2024 på: <https://forskningogforandring.dk/index.php/fof/article/view/2238/5427>

- Gregersen, A. S. (2007). Kulturundervisning i et transnationalt perspektiv. *Sprogforum*, 41(2007), pp. 43-46. <https://tidsskrift.dk/spr/article/view/114552>
- Gregersen, A. S. (2022a). Fransk er sjovt! - fransk fra 3. klasse. *Sproglæreren*, 2022(3), pp. 22-25.
- Gregersen, A. S. (2022b). Le français précoce - et innovativt projekt i 3. og 4. klasse. *Fransk nyt*, (282), pp. 12-16.
- Gregersen, A. S., & Zimmert E. (2022). Le français précoce – un projet innovant. *Synergies Pays Scandinaves*, 16-17, pp. 171-179 . Lokaliseret d. 9. oktober 2025 på https://gerflint.fr/images/revues/Paysscandinaves/Scandinaves16-17/sondergaard_zimmert.pdf
- Gregersen, A. S., & Hestad, K. (2024). Le français en mouvement... om praksisfaglighed i franskfaget. *Fransk nyt*, (286), pp. 20-22.
- Gregersen, A. S., Steffensen, T., Cortsen, R. P., Watson, C. A., Qvarfot, C. M., Hansen, T., Daverkosen, L. L. M., & Steenberg, J. (2025). *Uddannelse for bæredygtig udvikling i skolens sprogfag*. Københavns Kommune. Lokaliseret d. 9. oktober 2025 på <https://groen.ke.dk/ubu-i-sprogfagene>
- Hestad, K. (2021). *La motivation des apprenants de français et le rôle motivateur de l'enseignante*. [Kandidatspeciale, Københavns Universitet].
- Holgersen, S.E. (2020). Hvad indebærer praksisfaglighed i musikfaget. *Unge Pædagoger*, 81(3), pp. 96-104.
- Illeris. K. (2006). *Læring*. Samfundslitteratur.
- Jensen, J. B. (red.). (2021). *Perspektiver på praksisfaglighed. Skoleudvikling og forandring på tværs*. Aalborg Universitetsforlag.
- Det Nationale Center for Fremmedsprog. (2025). *Franskfagets udvikling gennem de seneste 10 år*. Det Nationale Center for Fremmedsprog. Lokaliseret d. 9. oktober 2025 på <https://viden.ncff.dk/ncff/franskfagets-udvikling-gennem-de-seneste-10-aar-en-databaseret-undersogelse-2015-2024>

- Nielsen, L. T. (2023). Praksisfaglighed – det handler om skoleudvikling. In A. Rasch-Christensen (red.), *Praksisfaglighed i skolen* (pp. 23-44). Dafolo.
- Ottesen, C.L. (2017). Bevægelse integreret i undervisningen. In A. Schulz & J. von Seelen (red.). *En skole i bevægelse* (pp. 97-113). Akademisk Forlag.
- Schilhab, T. (2009). Det jeg sanser, husker jeg. *Asterisk*, 45, pp. 20-23.
- Thorbøll, P. C. (2025). CLIL, en mulighed for faglig fordybelse og motivation i fremmedsprogene. *FranskNyt*, (288), p. 29.
- Thorborg, M. M. R., Wistoft, K., Andersen, L. M. F., & Thrane, L. W. (2025). *Praksisfaglighed og praksisfagdidaktik: en litteraturoversigt*. Københavns Professionshøjskole. Lokaliseret d. 9. oktober 2025 på https://www.ucviden.dk/ws/portalfiles/portal/235146070/Litteraturoversigt_praksisfagdidaktik.pdf
- Vanthier, H. (2009). *L'enseignement aux enfants en classe de langue*. CLE International.
- Voise, A. M. (2018). *Corps — accords : une approche holistique et transdisciplinaire des langues à l'école maternelle*.
- Voise, A. M. (2018). Corps – accords : une approche holistique et transdisciplinaire des langues à l'école maternelle. *Recherche et pratiques pédagogiques en langues*, 37(20). doi: 10.4000/aplunt.6345
- Von Holst-Pedersen, J. (2017). *At lære sprog gennem chunks, leg og bevægelse*. In A.S. Gregersen (red.), *Tidlig sprogstart i skolen* (pp. 66-81). Samfundslitteratur.
- Weber, A. (2018). *Les récits en randonnée*. Réseau Canopé.
- Wood, D., Bruner, J. S., & Ross, G. (1976). The role of tutoring in problem solving. *The Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 17(2), pp. 89-100. doi: 10.1111/j.1469-7610.1976.tb00381.x